

каструлі на багатті, туди додають: бички, картоплю, буряк, яйця, зелень, квасоллю тощо. Смак розкривається повністю, якщо настоювати борщ кілька годин під кришкою.

Таким чином, є всі підстави стверджувати, що Миколаївщині притаманні фірмові страви, які є типовими для даного регіону. І ці страви іноді можуть сказати більше про місцевість, ніж сторінки з географічним та економічним описом. А на мою думку, страви допомагають розкрити атмосферу міста.

Література

1. Артюх Лідія. Українська народна кулінарія . Історико-етнографічне дослідження. Київ, 1997.
2. Грубич Костянтин. Смачна країна. Народні рецепти та поради звідусіль від народного журналіста. Львів: Вид. Старого Лева, 2015.

Моцьо Надія
(м.Миколаїв)

УКРАЇНА ВІД СЯНУ ПО КАВКАЗ – ІДЕЇ ЮЛІАНА БАЧИНСЬКОГО

Досліджено політичні погляди Юліана Бачинського щодо самостійності України. Розглянуто ідеї, які було викладено у праці «Україна Irredenta».

Юліан Олександрович Бачинський – український політичний і громадський діяч, дипломат та публіцист. У 1890 р. став одним із засновників Русько-української радикальної партії (далі РУРП), а у 1899 р. – Української соціал-демократичної партії (до 1914 р. її очільник). Свою політичну позицію щодо незалежності України виклав у книзі «Україна Irredenta». У друк праця політичного діяча вийшла 1895 р. У ній він обстоював ідею самостійності України як держави. Юліан Бачинський – один із видатних українців, який поклав своє життя за власні ідеали та ідеї. Він стояв до кінця, довівши свою відданість Батьківщині.

Політичний діяч народився 28 березня 1870 р. у селі Новосілка, яке на той час перебувало у складі Австро-Угорщини (нині Тернопільська область). Мав шляхетське походження. Його родина належала до гербу Сас. Батько Юліана був священником, однак замість духовної семінарії, хлопець обрав юридичний факультет. Вищу освіту здобував у Львові і Берліні. У 1919 р. поїхав до Вашингтону як представник Української Народної Республіки.

С. Баран давав дуже цікаву характеристику Юліану Бачинському. На його думку, він був зовсім не схожий на дипломата, а скидався радше на якусь творчу особистість – поета чи артиста. Згідно його спогадів, Юліан мав довге волосся та іспанську бороду, носив капелюх і краватку. Мав чудову товариську вдачу,

полюбляв випити кухоль пива чи горнятко кави разом з друзями. Але при цьому С. Баран наголошує, що Ю. Бачинський унікав поляків, підкреслюючи цим своє українське походження [1].

Особливе місце у житті та діяльності громадського діяча займає його книга «Україна Irredenta» («Україна уярмлена»). Вона пронизана сміливою ідеєю політичної самостійності України, адже саме вона – умова існування держави, її культурного та економічного розвитку [2]. Самостійність – це ключ до піднесення України, лише з нею вона зможе стати на рівні з європейськими країнами. Вирішення складних і водночас важливих питань національної проблеми молодий автор вбачав у марксистських методах. Ю. Бачинський вважав, що лише боротьба з країнами-сусідами, у володіннях яких перебували українські землі, дадуть змогу українському народові право на політичну суверенність. На його думку, Україна була приречена до смерті, перебуваючи під володінням Польщі. Також він зазначає і негативний вплив Росії, яка подібно до першої тягне поживні соки з його Батьківщини. А тому Ю. Бачинський підкреслював, що відокремленість повинна бути не лише з Польщею, але й з Росією [2]. Політичний діяч дуже добре розумів, що ні одна, ні друга країни так легко не відмовляться від українських земель, а тому писав: «І тепер можна собі уявити яка тяжка відчайна боротьба жде Україну... Буде се страшний час — час страшної муки і терпіння» [2, с. 96-97]. Однак разом з цим, розуміючи важливість цієї боротьби, додає: «...але і найкращий час життя української буржуазії. Україна — для себе! — От і є її клич» [2, с. 97]. На думку Ю. Бачинського, процес створення незалежної України стосувався не лише українців, але й усіх націй, що проживали на її території [2].

Ідея створення політично самостійної України, запропонована Ю. Бачинським, стрімкими обертами набирала популярності і була предметом обговорення не тільки в політичних, але й громадських та інтелектуальних колах. Цікавість до неї не вщухала, тому тираж швидко розійшовся. Оцінки тогочасних політиків суттєво варіювалися одна від одної. Такі сміливі думки здається відштовхнули прихильників автономії. Деякими, серед яких і М. Драгоманов, взагалі сприйнялися утопічно. Були, звичайно, і ті, що підтримували Ю. Бачинського, зокрема, М. Ганкевич та С. Вітик, які були учасниками РУРП. Група прихильників ідей «України Irredent-и» відокремилася і утворили нову політичну партію – Українську соціал-демократичну [4].

І. Франко (співзасновник РУРП) хоч і не зі всім погоджувався, однак мусив визнати талант молодого автора. Частина книги, в якій Ю. Бачинський описував майбутнє України та шляхи до її розквіту, особливо припала до душі І. Франку [5]. Роблячи висновок, політичний діяч та поет підсумовує своє ставлення до «України Irredent-и»: «Для мене вона важлива як факт нашого політичного життя, як прояв національного почуття і національної свідомості, хоч прояв цей і прибраний на разі в доктриницьку тогу» [5, с. 482].

«Україна Irredenta» стала найпершою відвертою заявою про необхідність та неминучість політичної незалежності України. Вона зробила вагомий внесок в історію України та мала чималий вплив на наступників Ю. Бачинського.

1934 р. політичний діяч був заарештований нібито за його співпрацю з терористичною організацією, що проводила контрреволюційну діяльність в Україні. Проте як зазначав сам засуджений на допиті у НКВС (Народний комісаріат внутрішніх справ СРСР), винним у пред'явлених обвинуваченнях себе не вважав. Радянська влада покарала Ю. Бачинського за вияв непокори тоталітарному режиму десятьма роками позбавлення волі [3].

Невдовзі, у 1940 р. той, девізом якого стало висловлювання: «Вільна, велика, незалежна, політично самостійна Україна — одна, нероздільна від Сяну по Кавказ!» [3, с. 97], загинув. Однак він продовжує жити у наших серцях та надихати сучасників своїм мужнім вчинком!

Література

1. Бегей І. Юліан Бачинський: соціал-демократ і державник. К.: Основні цінності, 2001. 256 с.
2. Бачинський Ю. Україна Irredenta. Третє Виданє з передмовою В. Дорошенка і додатком: листуванє Ю. Бачинського з М. Драгомановом з приводу “України irredenta-и” – Берлін: Видавництво української молоді, 1924. 266 с.
3. Помилування не просив... Доля Юліана Бачинського: Документи. Матеріали. Публікації / Упоряд.: Ю. Шаповал, О. Якубець; заг. ред. Ю. Шаповал; НАН України, Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф.Кураса; Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2020. 264 с.
4. Білоцерківський В. Я. Історія України: Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 536 с.
5. Франко І. Ukraina irredenta. «Житє і слово» (Львів), 1895, т. 4